

Geen Schiphol meer voor Ayalon

► Palestijnse mensenrechtenorganisatie wil internationale vervolging wegens martelzaak.

► Israëlische minister geniet in Nederland geen immunititeit.

**Van onze correspondent
Alex Burghoorn**

Jeruzalem Het gerespecteerde Palestijnse Centrum voor de Mensenrechten (PCHR) heeft zijn pogingen om topfiguren uit het Israëlische veiligheidsapparaat aan te klagen uitgebreid naar Nederland. De eerste stap daartoe is naar nu blijkt in mei genomen, toen oud-chef van de inlichtingendienst Ami Ayalon in Nederland op bezoek was. Het liep toen op niets uit, doordat justitie pas vaststelde dat Ayalon geen immunititeit genoot toen hij net weer uit Nederland weg was.

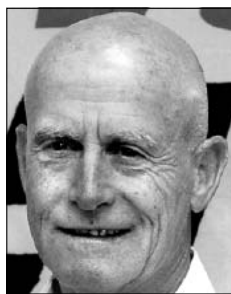
De Nederlandse advocate Liesbeth Zegveld heeft maandag namens PCHR het Hof van Beroep in de Den Haag gevraagd alsnog een strafrechtelijk onderzoek te openen en een arrestatiebevel tegen de 63-jarige Ayalon uit te vaardigen.

De zaak draait om de Gazaan Khalid al-Shami, die in 1999 en

2000 zou zijn gemarteld in Israëlische gevangenschap. Al-Shami zegt twintig dagen te zijn verhoord in sessies van twintig tot veertig uur, met twee tot drie uur rust tussendoor; ook is hij met handen en voeten vastgebonden aan een stoel en blootgesteld aan lage temperaturen. Als inlichtingenchef was Ayalon daar destijds eindverantwoordelijk voor.

De zaak-Ayalon past in een patroon. PCHR probeert ook Israëlische generaals en ministers wegens oorlogsmisdaden berecht te krijgen in Groot-Brittannië, Spanje, Zwitserland en de Verenigde Staten. Maar PCHR-directeur Raji Sourani wil niet spreken van een tactiek. 'Wij zijn geen politieke partij', zegt hij vanuit Gaza-Stad. 'Wij geloven in het recht, niet in de wetten van de jungle.' PCHR wordt onder andere financieel ondersteund door de Nederlandse ontwikkelingsorganisatie Novib.

De juridische grond waarop PCHR zich baseert is de internationale verplichting om daders van de ernstigste internationale misdrijven zo mogelijk ook in andere

Ami Ayalon Foto EPA

landen te berechten. De Palestijnen hebben advocate Zegveld pas ingeschakeld toen ze bij de Israëlische justitie bot hadden gevangen. Als prettige bijkomstigheid gold dat de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, Maxime Verhagen, mensenrechtenbeleid als prioriteit

heeft.

De aanhouding van Ayalon is in mei door Israël voorkomen na 'discreet overleg' met Nederland via diplomatieke kanalen, heeft de Israëlische krant *Yedioth Ahronot* dinsdag gemeld. Een Israëlische regeringsfunctionaris heeft die lezing aan *de Volkskrant* bevestigd. Zowel de juridische als diplomatieke afdelingen van de ministeries van Buitenlandse Zaken hebben volgens Israël contact met elkaar gehad.

Maar het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken zegt dat er 'op geen enkele wijze' contact is geweest. Wel heeft Buitenlandse Zaken Justitie ingelicht over de juridische status van Ayalon. De immuniteit geldt volgens een uitspraak van het Internationale Gerechtshof uit 2002 (over

een zaak tussen België en Congo) alleen voor ministers van Buitenlandse Zaken, regeringsleiders en staatshoofden. Als huidig minister zonder portefeuille valt Ayalon daar niet onder.

PCHR-directeur Sourani is blij dat Ayalon niet meer zorgeloos naar Nederland kan. Maar dat Nederland in mei niet doortastender heeft opgetreden noemt hij 'onbegrijpelijk'. De twijfel over de immuniteit kostte tweeënhalve dag.

Ook advocate Zegveld vindt het merkwaardig dat er 'geen haast is gemaakt', omdat bekend was dat Ayalon maar vijf dagen in Nederland zou zijn, als gast van het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI). Het bevreemdt haar des te meer, omdat het Openbaar Ministerie de kwestie wel 'zodanig bijzonder' vond dat een dag na zijn vertrek het besluit al kenbaar werd gemaakt.

Israël beschouwt de zaak-Ayalon als een 'geïsoleerd geval' en voorziet volgens de regeringsfunctionaris geen 'Britse toestanden'. Sommige Israëlische generaals en ministers is geadviseerd daar niet heen te reizen. In 2005 stond in Londen een arrestatieteam klaar voor generaal Doron Almog. Hij is toen in het vliegtuig gebleven en meteen vertrokken.